

3-Mavzu: O'qituvchi faoliyatida muloqot madaniyati va psixologiyasi.

Mashg'ulot rejasi:

1. Pedagogik muloqot, muloqot psixologiyasi, muloqot, muloqot madaniyati, pedagogik mojarolar tushunchalarini farqlay bilish, muloqot xususiyatlarini tushunish.
2. Pedagogik nizolarning oldini olish metodlari va yo'llari bo'yicha amaliy vazifalarni bajarish.

Adabiyotlar:

1. Ro'ziyeva D.I., Tolipov O'.Q. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. – T.: INNOVATSIYA-ZIYO, 2019.
2. Холиқов А.А. Педагогик маҳорат. Дарслик. – Тошкент, Иқтисод молия, 2012.
3. Omonov N.T., Madyarova S.A. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. – T.: Iqtisod–moliya, 2009.
4. Маҳмудов Н. М. Ўқитувчи нутқ маданияти. Дарслик. – Тошкент, Ўзбекистон миллий энциклопедияси, 2007.
5. Азизходжаева Н.Н. Педагогик технология ва педагогик маҳорат. – T.: “Fan va texnologiyalar” nashriёти, 2006.

1-Topshiriq. FSMU jadvali

O'qituvchi faoliyatida muloqot madaniyati va psixologiyasi bo'yicha FSMU jadvalini to'ldiring

F (Fikringizni bayon eting).
S (Fikringiz bayoniga biror sabab ko'rsating).
M (Ko'rsatilgan sababga tushuntiruvchi misol keltiring).
U (Fikringizni umumlashtiring).

Jadvalni to'ldiring va tahlil qiling:

Pedagogik muloqotda muomala madaniyati	O'qituvchi kasbiy faoliyatida muloqot madaniyati
...	...
...	...

...	...

2-Topshiriq.

Pedagogik muloqot uslublari bo'yicha "Insert" jadvalini to'ldirish

Muloqot madaniyati individual uslublari shakllantirish metodikasi	
1.	O'quvchilar bilan muloqot qilish madaniyatining individual shaxsiy xususiyatlarini o'rganishi: ☐ o'quvchilar shaxsiy xususiyatlarini mustaqil tahlil qilish; ☐ o'quvchilar ichki imkoniyatlariga har tomonlama tavsif berish; ☐ o'qituvchining muloqot madaniyatini to'g'ri tashkil etishi.
2.	Shaxsiy muloqotda ro'y beradigan kamchiliklarni darhol bartaraf etishi: ☐ kamchiliklarga barham berish choralarini darhol izlab topish; ☐ har qanday vaziyatda o'quvchilarga qo'pollik qilmaslik; ☐ o'quvchi shaxsini mensimaslik kabi salbiy holatlarni bartaraf etish.
3.	O'qituvchi o'zi uchun muloqot madaniyatining eng qulay bo'lgan uslublari tanlab olishi: ☐ pedagogik faoliyatiga monand muloqot madaniyati modelini ishlab chiqishi; ☐ o'z-o'zini kuzatish bilan muloqotdagi yutuq va kamchiliklarini muntazam taqqoslab borishi; ☐ muloqotda milliy ma'naviyatimiz, urf-odat va an'alarimiz imkoniyatlaridan doimiy foydalanish.
4.	Muloqot madaniyatida pedagogik faoliyat qonuniyatlaridan chetga chiqmaslik: ☐ har bir o'quvchining individual xususiyatlariga mos muloqot tizimini ishlab chiqishi; ☐ muloqotning tarbiyaviy ta'sirini va samarasini e'tirof etish; ☐ muloqot madaniyati asosida pedagogik mahoratni namoyish etish.

Quyidagi "Insert" jadvalini to'ldiring

(+) Men bilgan ma'lumotlarga mos	(-) Men bilgan ma'lumotlarga zid	(V) Men uchun yangi ma'lumot	(?) Men uchun tushunarsiz yoki ma'lumotni aniqlash

3-Topshiriq.

«Biz yagona jamoamiz» deb nomlangan metod orqali Deyl Karnegi ta'limoti bo'yicha muloqot madaniyati mavzusini o'rganish

Ishtirokchilar uchta guruhga bo'linadi. Har bir guruh o'z nomini, gimni va shiorini tanlashi (ishlab chiqishi) lozim. Keyin guruhlar a'zolari vatman varag'i olib, «Bizning guruhimiz rasmi»ni chizadilar. Bunda guruh nomini va shiorini ifodalaydilar. Guruh a'zolaridan bir necha kishi guruhning ijodiy ishida ishtirok etadi. Har bir guruh o'z ijodiy ishining taqdimotini o'tkazadi va devorga osib qo'yadi.

Ishtirokchilar doira bo'lib o'tiradilar va atrofdagilarga yoqishni o'rgatuvchi quyidagi oltita qoida (Deyl Karnegi taklif qilgan)ni muhokama qiladilar:

Birinchi qoida: Atrofdagilarga qiziqish bilan boqing.

Ikkinchi qoida: Tabassum qiling

Uchinchi qoida: Odamning ismi uning uchun har qanday tilda eng yoqadigan va jarangdor so'z ekanligini esda tuting.

To'rtinchi qoida: Yaxshi tinglovchi bo'ling. Boshqalarni o'zlari haqida gapirayotganlarida rag'batlantirib turing.

Beshinchi qoida: Suhbatdoshingiz qiziqadigan mavzuda suhbatlashing.

Oltinchi qoida: Suhbatdoshingiz ongiga ta'sir o'tkazing va unga ochiq munosabat bildiring.

Bundan tashqari, o'z tengdoshlari to'g'risidagi tasavvurlarini boyitish va shunga muvofiq shaxslarini moslashtirishga yo'naltirish uchun tegishli mavzular bo'yicha suhbat (munozara)lar uyushtiriladi, masalan:

Sizning tasavvuringizdagi «ideal», «zamonaviy» va «yomon» inson mavzusida suhbat uyushtirish zarur.

Ishtirokchilar uchta guruhga ajratiladi. Har bir guruh qog'ozchada yozilgan o'z topshiriqlarini muhokama qiladilar. Bu varaqada qayd qilingan shaxs xususiyatlaridan zarur sifatlarni ajratib oladilar.

4-Topshiriq.

Pedagogik muloqotga doir “Blits-so‘rov” savollari

1. Pedagogik muloqot madaniyati o'qituvchi kasbiy faoliyatida qanday ahamiyat kasb etadi?
2. O'qituvchining muloqot madaniyatini shakllantirish metodikasi qanday bosqichlardan iborat?
3. O'qituvchi pedagogik muloqot madaniyatiga erishish uchun qanday vaziyatlarni e'tiborga olish darkor?
4. O'quvchilar diqqatini o'ziga jalb qilish deganda nimani anglash lozim?
5. O'qituvchining pedagogik muloqot madaniyatiga xos xususiyatlariga ta'rif bering?
6. O'qituvchining pedagogik muloqot madaniyatini shakllantirish yo'nalishlari?

5-Topshiriq.

Pedagogik nizolarning oldini olish yo'llariga oid blits –so‘rov savollari.

1. Nizo tushunchasiga ta'rif bering.
2. Pedagogik nizo bu-?
3. Pedagogik nizoning asosiy belgilari-?
4. Inqiroz deganda nimani tushunasiz va uning kelib chiqish sabablari nima-?
5. Zo'riqishning pedagogik nizodagi o'rni va ta'siri?

6. Pedagogik nizoni keltirib chiqaruvchi sabablar-?
7. Pedagogik nizoning kelib chiqishida pedagog va ta'lim oluvchining o'rni va o'zaro ta'siri?
8. Pedagogik nizo haqida sharq allomalarining fikri-?
Navoiyning muallim ahliga ya'ni muallimlik kasbiga bergan ta'rifi-?

6-Topshiriq.

Pedagogik nizolarni keltirib chiqaruvchi omillarni tashkil etish yo'nalishlarini aniqlashga doir toifalash jadvali

Axborot omili	Munosabat omili	Xulq omili

7-Topshiriq.

Pedagogik nizolarning asosiy turlari, nizoning yechimi va uni boshqarish texnologiyasiga doir Assisment metodi.

Test. Pedagogik nizoning asosiy turlari-? A.Ichki, shaxsiy nizo, hulqiy nizo, shaxslararo nizo. B.Axloqiy nizo, ichki shaxsiy nizo, motivatsion nizo. D.Ichki shaxsiy nizo, guruhlararo nizo,hulqiy nizo.	O'qituvchining kasbiy mahoratini aniqlashga doir muammoli vaziyat. Sinfdan dunyoqarashi keng bilimli, mavzuni chuqur o'rgangan o'quvchi dars davomida o'z fikrini bildirdi. Ayni damda yana bir o'quvchi mavzuni chuqur o'rganmagan bo'lsada, o'z fikrini aytdi. Birinchi fikr bildirgan bola uning fikrlari yuzaki ekanligini mavzuni to'liq o'qimaganligini aytib, uning fikrini inkor etdi va o'rtada nizo yuzaga keldi.
Simptom Davomiyligiga ko'ra pedagogik nizolarning asosiy turlari: Pedagogik nizolarni hal etish yo'llari:	Amaliy ko'nikma Nizoni hal etishning pedagogik usullari:...